

Ilisimatusarfimmi Tusagassiornermik Bachelorinngorniartut atuartinneqarneritigut oqaatsitigut piginnaasat qaffassarnissaasa salliutinneqarnissaannut Naalakkersuisut iliuseqaqqullugit peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Ataatsimut isigalugu kalaallit oqaasiisa atorneqarnerisa ineriartortinneqarnerisalu nukittorsarneqarnissaannut iliuseqarnissami Ilisimatusarfimmi Tusagassiornermik Bacheloritut ilinniarsimasut oqaatsitigut piginnaasaasa qaffatsinnissaat qulakkeerneqassaaq. Kissaatigineqarpoq suliniut ukiut sisamat qaangiussimaleriarpata nalilersorneqassasoq.

Inatsisartunut ilaasortamit Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit saqqummiunneqartoq

&

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, tamatumuuna Naalakkersuisut peqquneqassasut sulissutigissallugu, nunatsinni tusagassiuutini kalaallisut oqaatsitta atorluarneqarnerulernissaat.

Inatsisartunut ilaasortamit Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit saqqummiunneqartoq

pillugit

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

Siunnersuutit aappassanneerpeqarnerannut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuningga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfedlt, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Ineqi Kielsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Poul Hansen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Siunnersuutit ulloq 24. maj 2016 Inatsisartunit siullermeerneqarnerisa kingorna ataatsimiititaliamit suliarineqarput.

1. Siunnersuutit imarisaat siunertaallu

1.1 Imm. 43 tusagassiortunngorniartarneq pillugu

Kalaallit oqaasiisa inuiaqatigiinni nukittorsarnissaat siunnersuummi ataatsimut isigalugu siunertarineqarpoq. Taamaalilluni Ilisimatusarfimmi tusagassiornermik bacheloritut ilinniarsimasut oqaatsitigut pininnaasaasa qaffassarneqarnissaannut Naalakkersuisut suliniuteqarnissamut peqquneqarnissaat siunnersuuteqartup anguniarpaa. Bacheloritut ilinniarnermi taaneqartumi oqaatsitigut piginnaasat ilinniartitsissutigineqarnerisa qaffassarlugit salliutinneqarnerisigut tamanna pissaaq. Suliniuteqarnermut malitseqartitsinertut kisaatigineqarpoq ukiut sisamat qaangiunneranni naliliisoqassasoq.

1.2 Imm. 125 Oqaatsit tusagassiorfiillu pillugit

Taamatuttaaq siunnersuut manna aqqutigalugu siunnersuuteqartup kissaatigaa kalaallit oqaasiisa inuiaqatigiinni tamani ataatsimut isigalugu nukittorsarneqarnissaat qitiutinneqassasoq. Taamaalilluni siunnersuutikkut anguniarneqarpoq kalaallit oqaasiinik tusagassiorfinni atuinerup nukittorsarneqarnissaata suliniutigineqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqassasut.

2. Siunnersuutit Inatsisartunit siullermeerneqarnerat.

Tusagassiortunngorniartarneq kiisalu oqaatsit aamma tusagassiorfiit pillugit siunnersuutit UPA 2016-mi ataatsimut suliarineqarput. Siunnersuutit taakku marluk UKA2016-mi aapassaanniigassanngortinneqarput.

Oqaatsit tusagassiorfiillu pillugit siunnersuut UKA2016/125 Naalakkersuisunit tapersorsorneqarluni oqaatigineqarpoq, taamaattorli Naalakkersuisut isumaqarput UKA2016/43 akuerineqassappat, Ilisimatusarfiup nammineeruni aaljangiisinnaatitaaneranut tunngatillugu tamanna naapertuutinngitsaq.

Siunnersuutit siullermeerneqarnerani inunnguuseralugu oqaatsit atorneqarnerisa qanoq toqqissisimanartigineri pingaartillugit eqqartorneqarput. Tamatumunnga tunngatillugu

naqissuserneqarpoq tusagassiorfiit oqaatsinik atuinerat inuiaqatigiinni oqaatsinik atuinnermut pitsaanngitsumik annertuumik sunniunneqarsinnaanerat. Siunnersuutit taakku marluk tamarmik ataatsimiititaliamut tamatumunnga attuumassuteqartumut suliassanngorlugit ingerlatinneqarnissaat kisaatigineqarluni oqaatigineqarpoq. Oqaaseqartut tamarmik siunnersuutinut tapersersuinertik itigartitsinertilluunniit oqaatiginngilaat

3. Ataatsimiititaliap siunnersuutinik suliaqarnera

Ataatsimut isigalugu Kalaallit Nunaanni ilinnigaqarfinni tamani kalaallit oqaasiisa nukittorsarneqarnissaannut Naalakkersuisut tapersersuinerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Naalakkersuisut paasissutissiinerat tunngavigalugu kalaallit oqaasiisa tusagassiorfinni atorneqarnerisa nukittorsarneqarnerat allaganngorlugit tusagassiuutini nutserisunik ullumikkutut atuinerup annikillisinneqarnissaanut peqataasinnaasoq ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Tusagassiornermi batceloritut ilinniagaqarnerup kingunerisaanik oqaatsitigut piginnaasarilikkat suliffeqarfinnik namminersortunik atorneqarusussaata kisaatigineqarpat.

Taamaattorli tusagassiorfiit oqaatsinik atuineranni nukittorsaaneq suliniuteqarnerlu kisimik tamakiisumik inuiaqatigiit oqaatsinik atuineranik nukittorsaasinnaannginnerat ataatsimiititaliamit tikkuarneqassaaq. Inuiaqatigiinni kalaallit oqaasiisa inissisimanerat atorneqarnerallu tamanit pitsaasumik oqallisigineqarnerisigut atorneqarnerisigullu aamma nukittorsarneqarsinnaasoq ataatsimiititaliamit erseqqissaaatigineqassaaq. Taamaaliornikkut oqaatsit pillugit peqataatitsisumik oqallinneq atuinerunissamut pitsanngorsaanissamullu inuiaqatigiinnik tamanik kajumissaarutigineqassaaq. Paarlattuanik oqaatsit pillugit oqallinneq peqataatitsinngitsoq kajumissaataassanngilaq. Naalakkersuisut Inatsisartullu isumaqatigiittut kalaallit oqaasiisa atorneqarnerisa nukittorsarneqarnissaat kisaatigimmassuk ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni imatut allapput:

”Naalakkersuisut eqqumaffigaat – tusagassiorfiit kiffaanngissuseqartut allagaasa imarisaannut sunniiniannikkaluarluni - tusagassiorfinni elektroniskiusuni naqitanilu kalaallit oqaasii nukittorsarneqarnissaat.

Tamanna pisarpoq tusagassiuutininut tapiissuteqarnermi Namminersorlutik Oqartussat oqaatsinik salliutitsisarnissamik piumasagaateqartarnerisigut.”

Taamatut nalunaaruteqarnek ataatsimiititaliap pitsaasutut isigivaa kissaatigalugulu sulinerullu tamatuma tapersersornissaa kissaatigalugu Tamatumunnga atatillugu nittartakkatigut tusagassiorfinni aamma allakkatigut tusagassiorfinni kalaallit oqaasiisa nukittorsaqqinniarnernik Naalakkersuisunit suliniaqqinneranni ataatsimiititaliaq malinnaaqqissaarniarluni aalajangiussisimavoq. Tusagassiorfinnut tapiissutinik pissarsisarnermi kalaallit oqaasiisa atorneqarnissaat pillugu aalajangersakkat atuuttut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarput, kiisalu Naalakkersuisut kalaallit oqaasiisa tusagassiorfinni atorneqarnerisa nukittorsaqqinneqarnissaat pillugu suliniuteqarnerminni nangitsinissaat qilanaaralugu. Taamatuttaarlu tamanna tunngavigalugu sammisani naalackersuinikkut ineriartortitsinermik suliaqarnermik ataatsimiititaliaq peqataarusuppoq, soorluttaaq ataatsimiititaliap pineqartumut suliniuteqarnini suliniaqqinnermini ingerlatiinnarniaraa.

3.1 Imm. 43 Tusagassiortunngorniartarnek pillugu

Inatsisartut Ilisimatusarfik pillugu inatsisaanni 19. November 2007-meersuni § 31 imm. 3 ikaarsaarnek pillugu aalajangersagasakkat imatut issuarneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.:

Imm. 3. Inatsisartut inatsisaat aamma Inatsisartut peqqussutaat imm. 1-imi taaneqartut naapertorlugit aalajangersakkat imaluunniit atuutitaasut allat, aalajangersakkanik nutaanik taarserneqarnissamik imaluunniit atorunnaartinneqarnissamik tungaannut atuutissapput.

Tamatumali kinguneraa, Tusagassiortunngorniartarnek pillugu Namminersorlutik Oqartussat Nalunaarutaat nr. 28. 26. Juli 2001-meersoq suli atuummat. Nalunaarutip tamatuma atuutsinneqarneranut Inatsisartut tusagassiortunngorniarnermut ilinniartitaaneq pillugu Peqqussutaanni nr. 6-mi 30. Oktober 1995-eersuni § 2. Imm. 2, § 4, aamma § 5. Imm. 3 tunngavimusimapput.

Naalakkersuisut akissuteqaatiminni kissaatigalugu oqaatigaat Ilisimatusarfimmut tunngatillugu nammineerluni aalajangiisinnaatitaaneq pioreersoq ataqqillugu. Tamatumunnga tapersersuinini kiisalu nammineerluni aalajangiisinnaatitaanerup attatiinnarneqarnissaanut ataqqinninnini ataatsimiititaliap oqaatigiinnassavaa.

Taamaattorli Nalunaarutip atuuttup nr. 28. 2001-meersup nammineerluni aalajangiisinnaanermut akerliunnginnera ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Nalunaarummi qulaani allassimasumi nr. 28 2001-meersuni imatut allassimavoq:

§ 18. *Ilinniagassatut sammisami oqaatsini anguniagaavoq ilinniartut*
 1) *kalaallit oqaasiisa pissuseqatigiinnerannik uiguusersuinermillu ilisimasaqalissasut*

2) *tusagassiornermi oqaluttuariaatsinik ilisimasaqalernissaat,*

3) *tusagassiuinermi oqaatsit atorineqartut atuaruminartuunissaat, aamma*

4) *paasinarluartumik naleqquttumillu tusagassiuinermit oqaatsitigut tunngaviusumik pisinnaasassanik ilisimasaqarlualernissaat.*

Qulaani aalajangersakkat kiisalu siunnersuut manna aqutigalugu tusagassioriaatsip paasiuminarsarneqarnissaanik qanilaartunngortinniarneqarnisaalunikersarissumik ataatsimoortutsisoqarneranik ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Taamaalilluni nalunaarutimmi atuuttumi aalajangersakkat tunngavigalugit tusagassiornermi bachelorinnigorniartarnermi ilinniartitsinermi siunnersutikkut kissaatigineqartut sinaakkutissat pioreersut tunngavigalugit inatsisiliuunneqareersimanissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqassaaq. Taamaattorli suliniutigineqarnissaasa piviusunngortinneqarnissaat ilisimatusarfimmit namminermit suliarineqassasut nammineerluni aalajangiisinnaatitaanerni taaneqartoq tunngavigalugu.

UKA2016/43-mi taasissutissami imatut allassimasoqarpoq:

”Ilisimatusarfimmi Tusagassiornermik Bachelorinnigorniartut atuartinneqarneritigut oqaatsitigut piginnaasat qaffassarnissaasa salliutinneqarnissaannut Naalakkersuisut iliuuseqaqqullugit peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Ataatsimut isigalugu kalaallit oqaasiisa atorineqarnerisa ineriartortinneqarnerisalu nukittorsarneqarnissaannut iliuuseqarnissami Ilisimatusarfimmi Tusagassiornermik Bacheloritut ilinniarsimasut oqaatsitigut piginnaasaasa qaffatsinnissaat qulakkeerneqassaaq. Kissaatigineqarpoq suliniut ukiut sisamat qaangiussimaleriarpata nalilersorneqassasoq.”

Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq taasissutissaq ima oqaasertalersorneqarsimammat "Naalakkersuisut tulleriiaarninermi sallinngortitsinissamut suliniuteqarnissaannik kaammattuut". Taamatut oqaasertaliinermi Naalakkersuisut suliniutinik qanoq ittunik aallartitsisarnissaat siunnersuuteqartup killilersorumangilaa. Paarlattuanik taasissutissami Naalakkersuisut suliniummik aallartittaqaarnissaannik siunnersuuteqartumit kissaatigineqartoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Imaappoq inatsisit atuuttut tunngavigalugit suliniuteqarnermi siunnersuutip tunngavii siunertarisaalu malinneqartillugit Naalakkersuisut namminneq aalajangersinnaavaat qanoq suliuuteqassanerlutik. Imaassinnaavoq Iisimatusarfiup nammineerluni aalajangiisinnaatitaanerata ataqqineqarnissaa pillugu ilisimatusarfik oqaloqatigineqaannartoq.

Siunnersuutip uuma akuerineqarneratigut nammineerluni aalajangiisinnaassutsimut akuliuttoqarsinnaanngitsumik Naalakkersuisut isumaqarnerat taamaalilluni ataatsimiititaliamit isumaqatigineqanngilaq. Taamaattorli inatsisit atuttut iluini periarfissat tunngavigalugit siunnersuutip siunertaata Naalakkersuisunit malinniarneqarnissaat Naalakkersuisut akissutaanni ersersinneqarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarportaaq.

Soorlu ukiuni kingullerni misilitakkatigut takuneqarsinnaasoq Inatsisartunut Naalakkersuisunullu politikikkut suliniarnermi ingerlaavartumik pilersaarusiukkamillu nalilersuisarneq paasissutissanik pissarsiffiusarsimavoq politikikkut suliniarnermi pitsanngorsaataasumik. Taamaattumik ukiut sisamat qaangiunnerini suliniummik naliliisoqarnissaanik piumasaqarneq ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Atorsinnaasumik nalilersuissagaanni piumasaqaataavoq ilinniakkamik naammassisagarlutik tusagassiornermi bachelorinngorsimasut akornanni oqaatsitsigut piginnaasat pitsaassusaannik aallaqaammut minnerpaamik nalilersuisimanissaq.

3.2 Imm. 125 Oqaatsit tusagassiuutillu pillugit

Una siunnersuut 2016-mi upernaakkut ataatsimiinnermi apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiamik ([UPA2016/103](#)) ingerlatitseqqinnerusoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Oqaatsit tusagassiorfinni atorneqarnerisa siunnersuutikkut matumuunakkut Naalakkersuisunit nukittorsarneqarnissaat siunnersuuteqartup kissaatigaa. Oqaatsinut siunnersortinik atorfinittisoqarnissaanik kiisalu nunatsinni tusagassiorfinni atorfilittannik ilinniartitsinerit nukittorsarneqarnissaasa suliniutigineqarnissaat siunnersuutip siullermeerneqarnerani eqqartorneqarput. Ataatsimut isigalugu inatsisartut isumaqatigalugit Naalakkersuisut

siunnersuut tapersersoraat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Naqisimaneqanngitsumik tusagassiorsinnaatitaaneq ataqqillugu, tusagassiorfinnik oqaloqateqartarnek suliniutit pitsaanersarigaat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

4. Siunnersuutit Aningaasatigut kingunissaat

Inatsisartut suleriaasianni § 33 imm. 1 tunngavigalugu siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaritinneqartut aalajangiiffigisassatut siunnersuutip tunngavilersuutaanut ilanngunneqarsimassapput.

Tamanna naapertorlugu siunnersuutit piviusunngortinneqarneranni aningaasatigut kingunerisassat tamarmik allanneqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tamanna assortussallugu ataatsimiititaliaq pissutissanngilaq.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

5.1 Imm. 43 Tusagassiortunngorniartarnek pillugu

Ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut** tassaasut Siumut aamma Inuit Ataqatigiit siunnersuut **akuersissutigineqarnissaa** inassutigaat.

Ataatsimiititaliami **ikinnerussuteqartut** Demokraatinik inuttaqartut imm. 43 pillugu imatut oqaaseqaateqassapput:

“Ilisimatusarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 19. 19. november 2007-meersoq tunngavigalugu Ilisimatusarfiup nammineq ilinniartitsinissani aalajangersarsinnaavaa. Ilisimatusarfimmi tusagassiornermut bachelorinngorniarluni ilinniarnermi oqaatsitigut piginnaasat sallinngortinneqarnissaannik siunnersuut manna aqutigalugu Naalakkersuisut Ilisimatusarfimmut pisussaaffiliissapput. Demokraatit isaanni tamanna ilinniartitsinermut annertuumik akulerunneruvoq taamaalillunilu nammineq oqartussaataaneq unioqqutinneqassalluni, aammalu tunngaviatigut Ilisimatusarfiup ilinniartitsissutissaminik nammineq aalajangiisinaaneranut akuliunerulluni. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip itigartitsissutigineqarnissaa Demokraatit inassutigaat.”

Ataatsimiititaliami **ikinnerussuteqartut** tassaasut Demokraatit siunnersuutip **itigartitsissutigineqarnissaa** inassutigaat

5.2 Imm. 125 Oqaatsit tusagassiuutillu pillugit

Ataatsimiitaliami **ikinnerussuteqartut** Demokraatinik inuttaqartut imm. 125 pillugu imatut oqaaseqaateqassapput:

“Kalaallit oqaasiisa nukittorsarneqarnisaat Demokraatinut pingaaruteqarpoq. Peqatigisaanilli pingaaruteqarpoq tusagassiorfiit namminneq aningaasartuutissamik qanoq atorneqarnissaannik kissaateqarnerminnik nalilersuisinnaanerat ataqqissallugu – Tamanna politikikkut akuliuffissarinngilarput. Tunngaviatigut allakkatigut tusagassiorfiit pitsaasumik oqaatsinut politikeqartutut isikkorqarput, tamannalu pitsaasuvoq. Demokraatinilli uggornartutut isigineqassaaq isornartorsiuerpalaartumik tusagassiorarneq pilliutigalugu oqaatsit pitsaasumik atorneqarnissat sammineqaqqilissappat. Tatigaarput tusagassiorfiit aningaasartuutissamik qanoq atorneqarnissaanut pingaarnersiuisinnaasut. Tamatumunnga paasinnilluta siunnersuutip akuerissutigineqarnissaa inassutigaarput.”

Siunnersuutip **akuersissutigineqarnissaa** ataatsimiitaliamit **isumaqatigiittumit** inassutigineqarpoq.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuutit aappassaanniingassanngortippaat.

Vivian Motzfeldt
Siulittaasoq

Peter Olsen
Siulittaasup tullia

Ineqi Kielsen

Poul Hansen

Mimi Karlsen